

Актуальні питання визначення органу – реєстратора постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів в Україні

Рядінська Валерія Олександрівна¹, Гончаренко Світлана Юріївна²

Опубліковано	Секція	УДК
30.10.2022	Право	347.73.336.74

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7895895>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. В статті досліджено актуальні питання визначення органу – реєстратора постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів в Україні. Здійснено аналіз суб'єктів державної реєстрації, визначених Законом України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців», досліджено їх функції та завдання. Встановлено, що серед завдань міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України є повноваження щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового ураження. Запропоновано відповідні зміни і доповнення до законодавства.

Ключові слова: віртуальні активи, державна реєстрація, реєстратор постачальника послуг, обіг віртуальних активів, запобігання та протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Current issues of determining the registrar of service providers related to the circulation of virtual assets in Ukraine

Annotation. The article examines the topical issues of determining the registrar of service providers related to the circulation of virtual assets in Ukraine. It is emphasized that the purpose of state registration of entities providing services in the field of virtual assets is to prevent legalization of proceeds of crime, financing of terrorist activities and proliferation of weapons of mass destruction. The author analyzes the subjects of state registration defined by the Law of Ukraine No. 755-IV dated 15.05.2003 "On State Registration of Legal Entities, Public Organizations without the Status of a Legal Entity and Individual Entrepreneurs", examines their functions and tasks, and determines whether they include prevention of money laundering, financing of terrorist activities and proliferation of weapons of mass destruction. The author also considers the expediency of creating a new body to be entrusted with these powers. It is established that among the tasks of the interregional departments of the Ministry of Justice of Ukraine are the powers to prevent and counteract legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and proliferation of weapons of

¹ доктор юридичних наук, професор, завідувач лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства, Державний науково-дослідний інститут МВС України, Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2210-5933>

² доктор філософії в області права, нотаріус

mass destruction, which they exercise, including during the state registration of law firms, law firms and lawyers practicing law individually; notaries; business entities providing legal services; persons providing services for the establishment, maintenance and protection of the Based on this, the interregional departments of the Ministry of Justice of Ukraine may be entrusted with the authority to register entities providing services in the field of virtual assets, since their tasks include control and supervision over the prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds of crime, terrorist financing and proliferation of weapons of mass destruction. The author summarizes that at the present stage in Ukraine there are bodies - interregional departments of the Ministry of Justice of Ukraine - which already have the statutory powers to control and supervise the prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds of crime, terrorist financing and proliferation of weapons of mass destruction, and therefore can carry out state registration of entities providing services in the field of virtual assets, since this registration is introduced for the same purpose. In order to implement this proposal, it is proposed to amend the sixth paragraph of clause 3 of the Regulation on Interregional Departments of the Ministry of Justice of Ukraine, approved by Order of the Ministry of Justice of Ukraine No. 1707/5 dated 23.06.2011, to read as follows: after the words "...persons providing services for the creation, maintenance or management of legal entities", add the words "service providers related to the circulation of virtual assets".

Keywords: virtual assets, state registration, service provider registrar, turnover of virtual assets, prevention and counteraction to money laundering.

Вступ

З моменту своєї появи віртуальні активи широко використовуються з кримінальною метою. Серед яскравих прикладів кримінального використання віртуальних активів – діяльність торгових сайтів «Silk Road», «Silk Road 2.0», «Evolution» та «Hydra» (де за віртуальні активи можна було придбати будь-які товари та послуги, вилучені з обігу – зброю, наркотики тощо), хакерського форуму «Darkode» (на якому за віртуальні активи можна придбати шкідливе програмне забезпечення, викрадені персональні дані, номери банківських карток, інформацію зі зламаних серверів, програмне забезпечення для кіберзлочинів тощо). З середини 2010 року через нелегальні крипторинки проходила третина всієї світової кримінальної торгівлі [1].

Для усунення ризиків використання віртуальних активів Групою розробки фінансових заходів по боротьбі з відмиванням грошей – FATF (англ. *Financial Action Task Force on Money Laundering*) – було проведено відповідні дослідження, спрямовані на вивчення операцій з такими активами та визначення шляхів запобігання їх використання для легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування терористичної діяльності та розповсюдження зброї масового ураження. За результатами досліджень у жовтні 2019 року внесені зміни до Рекомендацій FATF 40+9, які стосувалися критеріїв виявлення віртуальних активів і постачальників таких віртуальних послуг при проведенні різних транзакцій, супутніх відмиванню злочинних доходів і фінансуванню тероризму [2]. Зазначені критерії передбачали, що країни – учасники ФАТФ повинні будуть змінити законодавство і ввести реєстрацію та ліцензування суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів з метою запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування терористичної діяльності і розповсюдження зброї масового ураження.

На сьогодні у країнах, які легалізували обіг віртуальних активів, створено органи, які здійснюють реєстрацію суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, або повноваження вже існуючих органів розширені за рахунок покладення на них функцій з реєстрації таких суб'єктів. Наприклад, у Швейцарії органом, дозвіл якого

необхідно отримати для здійснення операцій та надання послуг у сфері віртуальних активів, є Управління нагляду за операціями фінансового ринку Швейцарії (англ. Swiss Financial Market Supervisory Authority (FINMA)). У Німеччині органом, дозвіл якого необхідно отримати для здійснення операцій та надання послуг у сфері віртуальних активів, є Федеральне управління фінансового нагляду Німеччини (нім. Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin)), у Канаді – Канадський центр аналізу фінансових операцій та звітів (англ. Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Canada (FINTRAC)). В Японії спеціальним органом, створеним для контролю за діяльністю суб'єктів у сфері віртуальних активів, який, в тому числі, здійснює їх реєстрацію, є Комісія з цифрових активів, а реєстрацію криптовалютних бірж як особливих суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, здійснює Агентство фінансових послуг.

В Україні на сучасному етапі відбувається процес нормотворчої активності щодо врегулювання відносин у сфері віртуальних активів. До Верховної Ради України подано ряд законопроектів – від 06.10.2017 № 7183 «Про обіг криптовалюти в Україні» [3]; від 10.10.2017 № 7183-1 «Про стимулювання ринку криптовалют і їх похідних в Україні» [4], від 05.11.2020 № 2911-IX «Про токенизовані активи та криптоактиви» [5] тощо, *проте їх норми не визначають органу, який повинен буде здійснювати реєстрацію суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, в той час як така реєстрація є необхідною умовою ефективного функціонування ринку віртуальних активів в Україні та вимогою FATF до законодавства країн, які намагаються легалізувати обіг віртуальних активів.*

Дослідженню правового регулювання обігу віртуальних активів присвячували свої роботи Н. Архирейська, Б. Деревянко, О. Дмитрик, О. Кудь, М. Кучерявенко, К. Пащенко, А. Проценко, Р. Самсін, Є. Смичок, В. Устименко та інші, проте питання реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів і органу, повноваження якого включатимуть обов'язок такої реєстрації, залишилося поза увагою їх наукових пошуків, в той час як вони вимагають дослідження і формування пропозицій.

Метою дослідження є визначення органу, якому доцільно надати повноваження реєстратора суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів з метою запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування терористичної діяльності і розповсюдження зброї масового ураження.

Результати

Для того, щоб визначити, які органи державної влади в Україні повинні здійснювати реєстрацію постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, необхідно проаналізувати, на які суб'єкти в Україні покладаються обов'язки з державної реєстрації, дослідити їх функції і завдання та визначити, чи необхідно створювати спеціальний орган, який здійснюватиме державну реєстрацію постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, чи повноваження вже існуючих суб'єктів державної реєстрації вже охоплюють мету, з якою така реєстрація повинна здійснюватися. Нагадаємо, що метою, яку встановлювала FATF, застосовуючи вимогу щодо закріплення у законодавстві своїх членів обов'язкового заходу – державної реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, є запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування терористичної діяльності і розповсюдження зброї масового ураження. Отже, досліджуючи функції та завдання суб'єктів державної реєстрації в Україні, необхідно визначити, чи відносяться до них запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування терористичної діяльності і розповсюдження зброї

масового ураження [6], і, якщо відносяться, на цей орган доцільно покласти повноваження з реєстрації постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, а якщо ні – то постає питання про доцільність створення нового органу, на який необхідно буде покласти зазначені повноваження.

Згідно з пунктом 14 статті 1 Закону України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців», суб'єктами державної реєстрації є: Міністерство юстиції України (у разі державної реєстрації політичних партій, всеукраїнських професійних спілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців; відокремлених підрозділів іноземних неурядових організацій, представництв, філій іноземних благодійних організацій, постійно діючих третейських судів, засновниками яких є всеукраїнські громадські організації, всеукраїнських творчих спілок, символіки громадських формувань); центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (у разі державної реєстрації юридичних осіб–релігійних організацій); територіальні органи Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (у разі державної реєстрації первинних, місцевих, обласних, регіональних та республіканських професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, місцевих, обласних, республіканських Автономної Республіки Крим, Київської та Севастопольської міських організацій роботодавців та їх об'єднань, постійно діючих третейських судів, громадських об'єднань, їх відокремлених підрозділів, громадських об'єднань, що не мають статусу юридичної особи, підтвердження всеукраїнського статусу громадського об'єднання); виконавчі органи сільських, селищних та міських рад, Київська та Севастопольська міські, районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації, нотаріуси (у разі державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців) [7].

Розглянемо функції та завдання суб'єктів державної реєстрації, для того, щоб визначити, чи можна до їх повноважень включити повноваження з реєстрації суб'єктів, що надаватимуть послуги у сфері віртуальних активів.

Одним із найважливіших суб'єктів державної реєстрації відповідно до Закону України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців», є Міністерство юстиції України [7]. Відповідно до статті 1 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Мін'юст є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, державну політику з питань банкрутства, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб–підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук та національних галузевих академій наук, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, у сфері правової освіти населення; забезпечує формування державної політики у сфері архівної справи і діловодства та створення і функціонування

державної системи страхового фонду документації [8]. Виходячи з функцій Міністерства юстиції України, на нього не можуть бути покладені повноваження з реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, оскільки його функції не охоплюють питання контролю та нагляду за запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення.

Також до суб'єктів державної реєстрації, відповідно до Закону України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців», відноситься центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії, яким на сьогодні в Україні є Державна служба України з етнополітики та свободи совісті [7]. Згідно зі статтею 1 Положення про Державну службу України з етнополітики та свободи совісті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 812, до функцій вищевказаної служби відноситься реалізація державної політики у сфері міжнародних відносин, релігії та захисту прав національних меншин в Україні [9]. Виходячи з функцій Державної служби України з етнополітики та свободи совісті, на неї не можуть бути покладені повноваження з реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів.

Наступним суб'єктом державної реєстрації, відповідно до Закону України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців», є Рада міністрів Автономної Республіки Крим. Відповідно до статті 2 Закону України від 16.06.2011 № 3530-VI «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим», до основних завдань цієї Ради належать: 1) забезпечення на території Автономної Республіки Крим виконання Конституції та законів України, Конституції Автономної Республіки Крим, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та інших нормативно-правових актів; 2) участь у забезпеченні на території Автономної Республіки Крим прав і свобод громадян, національної злагоди, створення сприятливих умов для вільного і гармонійного розвитку особистості, сприяння охороні правопорядку і громадській безпеці; 3) забезпечення реалізації на території Автономної Республіки Крим бюджетної, фінансової, цінової, інвестиційної та інноваційної політики України, політики у сферах праці та зайнятості населення, соціального захисту, захисту прав споживачів, охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки, природокористування та в інших сферах; 4) участь у розробленні та виконанні державних програм, а також відповідно до загальнодержавних програм розроблення та забезпечення виконання програм Автономної Республіки Крим з питань соціально-економічного та культурного розвитку, раціонального природокористування, охорони навколишнього природного середовища; 5) розроблення бюджету Автономної Республіки Крим, змін до нього, виконання бюджету Автономної Республіки Крим на основі єдиної податкової і бюджетної політики України; 6) забезпечення розвитку і підтримки науково-технічного та інноваційного потенціалу Автономної Республіки Крим; 7) участь у здійсненні на території Автономної Республіки Крим заходів щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки України, боротьби із злочинністю, захисту населення і територій від надзвичайних екологічних ситуацій; 8) спрямування, координація та здійснення відповідно до закону контролю за діяльністю органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, а також здійсненням районними державними адміністраціями в Автономній Республіці Крим державних функцій та повноважень; 9) забезпечення взаємодії з органами місцевого самоврядування та їх

асоціаціями, здійснення відповідно до закону координації, контролю за виконанням такими органами повноважень, делегованих їм законами України, а також нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим; 9) здійснення управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення; 10) здійснення інших виконавчих функцій та повноважень з питань, віднесених до самостійного відання Автономної Республіки Крим, а також державних виконавчих функцій та повноважень, делегованих законами України [10]. Виходячи з завдань, що покладаються на Раду міністрів Автономної Республіки Крим, на неї не можуть бути покладені повноваження з реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, оскільки її завдання не охоплюють питання контролю та нагляду за запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення.

Також, суб'єктами державної реєстрації, відповідно до Закону України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців», є обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації. Відповідно до статті 2 Закону України від 09.04.1999 № 586-XIV «Про місцеві державні адміністрації», місцеві державні адміністрації в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці забезпечують: 1) виконання Конституції, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади вищого рівня; 2) законність і правопорядок, додержання прав і свобод громадян; 3) виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, а в місцях компактного проживання корінних народів і національних меншин - також програм їх національно-культурного розвитку; 4) підготовку та схвалення прогнозів відповідних бюджетів, підготовку та виконання відповідних бюджетів; 5) звіт про виконання відповідних бюджетів та програм; 6) взаємодію з органами місцевого самоврядування; 7) реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень [11]. Виходячи з завдань, що покладаються на обласні, Київську та Севастопольську міські державні адміністрації, на них не можуть бути покладені повноваження з реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, оскільки їх завдання не охоплюють питання контролю та нагляду за запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення.

Суб'єктами державної реєстрації, згідно з Законом України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців», є територіальні органи Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі [7]. Відповідно до пункту 3 Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5, до основних завдань таких управлінь віднесено: реалізація державної правової політики, державної політики з питань банкрутства, у сферах державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, державної реєстрації статутів територіальних громад сіл, селищ, міст, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації; забезпечення реалізації державної політики у сферах організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб); внесення на розгляд Міністерства юстиції України пропозицій щодо

формування та реалізації політики у зазначених сферах; забезпечення роботи нотаріату; експертне забезпечення правосуддя; запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (щодо адвокатських бюро, адвокатських об'єднань та адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально; нотаріусів; суб'єктів господарювання, що надають юридичні послуги; осіб, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами); здійснення в межах повноважень міжнародно-правового співробітництва [12]. Не можна не відмітити, що серед завдань міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України є повноваження щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового ураження, які вони здійснюють, в тому числі, під час державної реєстрації щодо адвокатських бюро, адвокатських об'єднань та адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально; нотаріусів; суб'єктів господарювання, що надають юридичні послуги; осіб, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами. Виходячи з цього, на міжрегіональні управління Міністерства юстиції України можуть бути покладені повноваження з реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, оскільки їх завдання охоплюють питання контролю та нагляду за запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового ураження.

Згідно із Законом України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців» суб'єктами державної реєстрації є виконавчі органи сільських, селищних та міських рад [7]. Відповідно до абзацу 11 статті 1 Закону України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування», виконавчі органи рад – органи, які відповідно до Конституції України та цього Закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами [13]. Аналіз норм вищевказаного нормативного акту переконує, що функції і повноваження місцевого самоврядування не охоплюють контроль та нагляд за запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та розповсюдженням зброї масового ураження, а отже на виконавчі органи сільських, селищних та міських рад не можуть бути покладені повноваження з реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів.

Наступними суб'єктами державної реєстрації у Законі України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців» визначено нотаріусів [7]. Відповідно до статті 3 Закону України від 02.09.1993 № 3425-XII «Про нотаріат», нотаріус – це уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності [14]. Виходячи з цього, до функцій та завдань нотаріуса не відноситься контроль та нагляд за запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та розповсюдженням зброї масового ураження, а отже на нотаріусів не можуть бути покладені повноваження з реєстрації суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів.

Висновки

Відповідаючи на питання, поставлене нами раніше, щодо необхідності створення спеціального органу, який здійснюватиме державну реєстрацію постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, або розширення повноважень вже існуючих суб'єктів державної реєстрації, чиї функції та завдання охоплюють мету, з якою така реєстрація повинна здійснюватися, зазначимо, що на сучасному етапі в Україні існують органи – міжрегіональні управління Міністерства юстиції України, які вже мають визначені законодавством повноваження з контролю та нагляду за запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення, а отже можуть здійснювати державну реєстрацію суб'єктів, що надають послуги у сфері віртуальних активів, оскільки зазначена реєстрація запроваджується з такою ж метою.

Для реалізації цієї пропозиції вважаємо доцільним абзац шостий пункту 3 Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 викласти в наступній редакції: після слів «...осіб, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами» доповнити словами «постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів».

Список використаних джерел:

1. Blandin A., Cloots A. S., Hussain H., Rauchs M., Saleuddin R., Allen J. G., Zhang B. Z., Cloud K. Global Cryptoasset Regulatory Landscape Study (April 16, 2019). *University of Cambridge Faculty of Law Research Paper*, № 23/2019. URL: <https://ssrn.com/abstract=3379219>.
2. Information on updates made to the FATF Methodology. Financial Action Task Force. URL: <https://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/fatfmethodology.html>.
3. Про обіг криптовалюти в Україні: проект Закону України від 06.10.2017 № 7183. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684.
4. Про стимулювання ринку криптовалют і їх похідних в Україні: проект Закону України від 10.10.2017 № 7183-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62710.
5. Про токенизовані активи та криптоактиви: проект Закону України від 05.11.2020 № 2911-І. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70353.
6. Про віртуальні активи: проект Закону України від 11.06.2020 № 3637. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69110.
7. Про державну реєстрацію юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
8. Положення про Міністерство юстиції України: постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text>.
9. Положення про Державну службу України з етнополітики та свободи совісті: постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 812. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/812-2019-%D0%BF#Text>.
10. Про Раду Міністрів Автономної Республіки Крим: Закон України від 16.06.2011 № 3530-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3530-17#Text>.

11. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
12. Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-11#Text>.
13. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
14. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.